

XXIV Olimpiada Wiedzy Ekologicznej
Zestaw pytań testowych etapu wojewódzkiego
18.04.2009 r.

- 1. Rozwój organizmów determinuje składnik, który występuje w niedoborze, to treść prawa:**
 - a. Shelforda,
 - b. Oduma,
 - c. Liebiga.
- 2. Symbolami w wierzeniach i obyczajach starożytnych cywilizacji oraz współczesnej religii chrześcijańskiej, istotne miejsce zajmują:**
 - a. owca, osioł, krogulec,
 - b. koń, świnia, orzeł,
 - c. owca, nietoperz, wilk.
- 3. Przez terytorium Polski z południa na północ przebiegał tzw. szlak bursztynowy. Dowodem tego jest m.in. słup z piaskowca z 1151 r. znajdujący się w:**
 - a. Krakowie,
 - b. Kaliszu,
 - c. Koninie.
- 4. Sinice i glony rozpoczęły proces przekształcania naszej planety przed:**
 - a. 300 tys. lat,
 - b. 3 mln lat,
 - c. 3 mld lat.
- 5. Zasada: „jeśli zadasz przyrodzie właściwe pytanie, otrzymasz bardzo prostą odpowiedź”, obowiązywała już w starożytności w:**
 - a. Chinach,
 - b. Rzymie,
 - c. Grecji.
- 6. Sukcesja to:**
 - a. zmiana składu zbiorowisk roślinnych, związana z porami roku,
 - b. następstwo zbiorowisk roślinnych, podyktowane zmianami siedliska,
 - c. przemiany biocenoz, związane wyłącznie ze zmianami globalnymi klimatu.
- 7. W czasie silnego deszczu największy procent wody natychmiast spływa z:**
 - a. łąki,
 - b. nartostrady,
 - c. pastwiska.
- 8. Ekosystemem sztucznym nie jest:**
 - a. las,
 - b. pole uprawne,
 - c. zwałowisko nadkładu w odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego.

9. Stadion uznany powszechnie na świecie za najbardziej przyjazny środowisku (kolektory słoneczne, obieg zamknięty wody deszczowej, 700 miejsc parkingowych dla rowerów), zlokalizowany jest w:
- Bernie,
 - Rotterdamie,
 - Pekinie.
10. Gatunkami roślin określanymi mianem zwiastunów wiosny są:
- przylaszczka pospolita, zawilec gajowy,
 - wrzos zwyczajny, sasanka łąkowa,
 - obuwik pospolity, śnieżyca wiosenna.
11. Kwitnienie cieniolubnego bluszczu następuje dopiero gdy:
- opadną jego liście,
 - dotrą do niego promienie słońca,
 - osiągnie koronę drzewa, które oplata.
12. „Woda jest sprawczynią całego świata” - to słowa:
- Leonarda da Vinci,
 - Karola Darwina,
 - Krzysztofa Kolumba.
13. Limnologia to nauka o:
- zbiornikach wód śródlądowych,
 - mięczakach,
 - zmianach klimatu.
14. W wodach Polski występuje karp od:
- średniowiecza,
 - XVII wieku,
 - XVIII wieku.
15. W prześwietlonych lasach liściastych pierwszymi grzybami, pojawiającymi się już w kwietniu, są:
- smardze stożkowate,
 - czubajki kanie,
 - rydze.
16. Spałowanie drzew przez jelenie, danielle i muflony oznacza:
- odzieranie drzew z kory,
 - łamanie gałęzi małych drzew,
 - zjadanie liści z krzewów i drzew.
17. Światowy Dzień Leśnika obchodzony jest:
- 21 marca,
 - 25 kwietnia,
 - 8 maja.

18. **Lasy to płuca naszej planety – wiążą dwutlenek węgla i wytwarzają tlen. Jedno średniej wielkości drzewo rocznie produkuje ilość wystarczającą do oddychania dla czteroosobowej rodziny, czyli:**
- 6 kg tlenu,
 - 60 kg tlenu,
 - 600 kg tlenu.
19. **Jaką liczbę sadzonek drzew można kupić za pieniądze, które co roku wydawane są w Polsce na wywożenie śmieci z lasów pozostawionych tam przez ludzi?**
- 1 mln,
 - 8 mln,
 - 15 mln.
20. **Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) corocznie w wyniku zmian skórnych spowodowanych promieniami UV umiera około 60 tys. osób. Jakie najgroźniejsze zmiany skóry może spowodować nadmierne opalanie się, zwłaszcza bez kremów z mocnym filtrem:**
- bolesne poparzenia,
 - przyspieszenie procesu starzenia się,
 - wystąpienie zmian nowotworowych, zwłaszcza czerniaka.
21. **Niezbędne, nienasycone kwasy tłuszczowe dostarczane z pożywieniem chronią m.in. przed zawałami serca i udarami, niektórymi nowotworami oraz wpływają korzystnie na rozwój intelektualny człowieka. Do nich należą kwasy omega-3, których najwięcej zawierają:**
- tłuste ryby morskie,
 - skorupiaki,
 - oleje roślinne.
22. **Dane z krajowego raportu warszawskiego Centrum Onkologii wskazują, że w 2006 r. spośród wszystkich zachorowań na nowotwory aż u 24% mężczyzn i u 8% kobiet stanowił rak płuc. Główną przyczyną tych zachorowań jest:**
- siedzący tryb życia,
 - stres,
 - palenie tytoniu.
23. **Według oszacowań Krajowego Centrum ds. AIDS w Polsce żyje 25-35 tys. osób zakażonych wirusem HIV. Ponad połowa z nich nie wie o tym, że jest zakażona. Wykonanie testu na tego wirusa jest w Polsce:**
- bezpłatne i anonimowe,
 - płatne i anonimowe,
 - bezpłatne, ale jawne.
24. **Wapń zawarty jest w kościach i zębach człowieka. Uruchamiany pełni ważne funkcje w organizmie. Najlepszym źródłem wapnia są:**
- mleko,
 - sery żółte podpuszczkowe,
 - warzywa i zboża.

25. Wskaż zdanie fałszywe:

- a. stres sprzyja rozwojowi chorób serca,
- b. chorób zakaźnych nie zalicza się do grupy społeczno-cywilizacyjnych,
- c. niektóre choroby psychiczne są dziedziczne.

26. Leczenie miodem i produktami pszczelimi to:

- a. chemioterapia,
- b. aromatoterapia,
- c. apiterapia.

27. W styczniu można obserwować taniec godowy:

- a. bielików,
- b. żurawi,
- c. czapli.

28. W czerwcowe noce świecą świetliki. Zdolność tę mają:

- a. samice,
- b. samce,
- c. samice i samce.

29. Do ptaków odlatujących już w lipcu z Polski do ciepłych krajów należą:

- a. bataliony, kukułki, czajki,
- b. żurawie, dzięcioły, kawki,
- c. czajki, jemioluszki, gawrony.

30. Szop prac sprowadzony do środkowowschodniej Europy w celach hodowlanych może stanowić zagrożenie dla:

- a. łągów piaszczystych,
- b. pól uprawnych,
- c. ogrodów warzywnych.

31. W 2009 rok Kampinoski Park Narodowy obchodził jubileusz swojego powstania:

- a. 40-lecie,
- b. 50-lecie,
- c. 75-lecie.

32. Od kilku lat w Polsce odnotowuje się wyraźny proces zamierania drzewostanów świerkowych na skalę podobną do klęski w Górach Izerskich.

Dotyczy on świerczyn w:

- a. Bieszczadach,
- b. Karkonoszach,
- c. Beskidach.

33. Puszcza Białowieska jest jednym z najstarszych obiektów przyrodniczych chronionych w Polsce, bo już od:

- a. 100 lat,
- b. 250 lat,
- c. 600 lat.

34. Żubr, będąc symbolem ochrony przyrody w Polsce, podlega ochronie. Jego największe białowieskie stado obecnie liczy:
- 150 osobników,
 - 450 osobników,
 - 1000 osobników.
35. Inwestycje turystyczno-sportowe coraz bardziej zagrażają parkom narodowym i dzikiej przyrodzie polskich gór. Jak wynika z raportu międzynarodowej ekologicznej organizacji WWF w najbliższych latach ma powstać ponad setka nowych ośrodków narciarskich w:
- Sudetach,
 - Karpatach,
 - Górach Świętokrzyskich.
36. Zgodnie z dyrektywą unijną udział energii w transporcie pochodzący z biopaliw do 2020 roku ma wynieść:
- 2%,
 - 10%,
 - 30%.
37. Energia wiatrowa w ogólnym bilansie energetycznym Polski aktualnie zaspokaja:
- 0,2%,
 - 2,0%,
 - 10,0%
38. Dziura ozonowa to okresowy spadek ozonu w:
- stratosferze,
 - atmosferze,
 - jonosferze.
39. Obecnie liczba funkcjonujących w Polsce spalarni odpadów komunalnych wynosi:
- 1,
 - 11,
 - 22.
40. Statystyczny Polak zbiera do recyklingu rocznie 0,7 kg zużytego sprzętu RTV i AGD. Jak ma się to do przeciętnego mieszkańca UE?
- jest to dwa razy więcej,
 - tyle samo,
 - 5 razy mniej.
41. Nowelizacja ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym z 21 listopada 2008 r. miała na celu zwiększenie wydajności oraz efektywności systemu gospodarowania elektrośmieciami tak, aby zgodnie z dyrektywą unijną w 2009 r. osiągnąć poziom:
- 4 kg elektrośmieci na mieszkańca,
 - 40 kg elektrośmieci na mieszkańca,
 - 140 kg elektrośmieci na mieszkańca.

- 42. Pierwszym miastem amerykańskim, które wprowadziło zakaz używania torebek foliowych, było:**
- San Francisco,
 - Nowy York,
 - Chicago.
- 43. Stan gospodarki odpadami w Polsce jest wciąż niezadowolający – do końca 2010 r. ilość odpadów biodegradowalnych mających trafić na składowiska w porównaniu z 1995 r. ma wynosić:**
- 25%,
 - 50%,
 - 75%.
- 44. Rządowy plan zakłada, że do 2032 r. Polska stanie się krajem wolnym od azbestu. Do tego czasu trzeba będzie usunąć ogółem materiały budowlane w ilości:**
- 100 tys. Mg,
 - 2 mln Mg,
 - 15 mln Mg.
- 45. Jesienią 2008 r. dwukrotnie doszło do masowej śmierci grindwali - morze wyrzuciło na brzeg łącznie 200 nieżywych waleni. Było to:**
- na wybrzeżu południowej Tasmanii,
 - na plażach Islandii,
 - pośród norweskich fiordów.
- 46. W dniu 2 grudnia 2008 r. miał miejsce protest przedstawicieli Greenpeace, którzy wspięli się na komin elektrowni Pątnów pod Koninem. Przeciwno czemu był on skierowany?**
- zbyt niskim limitom CO₂ przyznanym Polsce,
 - rabunkowej działalności prowadzonej w odkrywkowych kopalniach węgla brunatnego w Polsce,
 - blokowaniu przez nasz rząd pakietu klimatycznego i oparciu gospodarki na węglu przy niskiej trosce o odnawialne źródła energii.
- 47. W grudniu 2008 r. w Poznaniu miało miejsce niezwykle ważne wydarzenie związane z ochroną środowiska. Czego ono dotyczyło?**
- ekokonwersji długu naszego kraju,
 - podziału limitów emisji zanieczyszczeń do powietrza,
 - globalnych zmian klimatu.
- 48. Do 2020 r. Unia Europejska zamierza obniżyć emisję gazów cieplarnianych o:**
- 10%,
 - 20%,
 - 30%.
- 49. Do 2020 r. Unia Europejska zamierza obniżyć zużycie energii o:**
- 2%,
 - 12%,
 - 20%.

50. Baza danych Instytutu Ochrony Przyrody w Krakowie wykazała, że liczba nowych gatunków roślin i zwierząt stwierdzonych w Polsce w ostatnich 150 latach, wynosi:

a. 233,

b. 120,

c. 78.